

30.03.2020.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTONI U FBiH
Premijeri svih kantona
Ministri u Vladama svih Kantona
Skupštine Kantona, Šefovi klubova poslanika i zastupnici u Skupštima

PREDMET: HITNE MJERE ZA SPAS OBRTA, MALIH BIZNISA I 262.000 RADNIH MJESTA

Poštovani,

Obraćamo vam se ispred **Facebook grupe Glas Malih Biznisa** koja je za samo 3 dana okupila **23.000 vlasnika i uposlenika obrta i malih biznisa BiH**. U našoj **bazi podataka** (tabelarni pregled dostavljamo u prilogu) je za samo 24 sata registrovano više od 2050 biznisa sa više od 13.000 zaposlenih, a prema sprovedenoj anketi koja obuhvata 1722 firme, **75% uposlenih iz ove oblasti će završiti na birou** u narednih 15 dana, ako se ne reaguje HITNO i prema svima jednako .

Napominjemo da je u BiH registrovano 27.000 malih biznisa i 48.000 obrta sa blizu 350.000 uposlenih. **Od toga je ugroženo 262.000 radnih mjesta** što bi blokiralo BiH na svim nivoima u veoma kratkom periodu.

Kao što znate, **veliki broj obrtnika, mikro i malih firmi je pogođen mjerama** koje su Krizni Štabovi na svim nivoima donijeli zbog pandemije COVID-19 virusa. Većini je u potpunosti zabranjen rad, a firme kojim je odobreno poslovanje (prehrana, apoteke, pekare...) trpe pad prodaje od -30% do -50% zbog zabrane kretanja za djecu i starije od 65 godina, kao i zbog posebnih mjera rada (distanca, posebne mjere čišćenja i zaštite, samo jedan kupac u radnji zajedno sa prodajnom osobom i sl.).

Pravednost i simetričnost koja podrazumijeva iste mjere za sve biznise, koji su prije krize redovno izmirivale sve obaveze prema državi, smanjit će i procedure odobravanja, a očuvat će ekosistem i omogućiti brz oporavak privrede nakon smirivanja epidemiološke krize.

Veoma smo zabrinuti sporim rješavanjem problema s kojim se biznisi suočavaju, **kao i asimetričnim rješenjima koja bi obuhvatala određene dijelove privrede** i kojima bi se uslovljavalo zadržavanje radnika na radnim mjestima obzirom da Vlada kasni s mjerama 3 sedmice. **Nisu pogođeni samo turizam, ugostiteljstvo i hotelijerstvo, nego sve industrije podjednako;** drvna, prerađivačka, tekstilna, uslužna, stomatološke ordinacije, vrtići, škole stranih jezika i plesa, marketing i oglašavanje, mediji, pekarstvo i farmacija (iako im nije zabranjen rad) zbog umanjenih prometa s punim troškovima rada uz rizik od zaraze COVID-19, poljoprivreda, kultura, umjetnost, organizacija događaja, fotografija, catering, organizatori vjenčanja, jednom riječju **SVI koji imaju registrovane djelatnosti**.

Od vas zahtijevamo da se HITNO, a najkasnije u roku od 3 dana donesu odluke:

1. DOPRINOSI - SUBVENCIONIRATI odnosno PREUZETI plaćanja doprinosa, poreza na dohodak i ZZO za sve uposlene u Kantonu bez izuzetaka u periodu mart-maj 2020. godine + 90 dana od dana prestanka proglašenja stanja prirodne nesreće odnosno vanrednog stanja. Ovim se izbjegava isplata novca firmama, sredstva se za sve uposlene u Kantonu uplaćuju se na za to predviđene račune, a štite se radna mjesta koja su ostala u potpunosti.

2. PAUŠALI OBRTNIKA - SUBVENCIONIRATI plaćanja paušala svim obrtnicima bez izuzetaka u periodu mart-maj 2020. godine + 90 dana od dana prestanka proglašenja stanja prirodne nesreće odnosno vanrednog stanja.

3. KREDITI - U slučaju da se ne usvoji puni moratorij na plaćanje kredita:

- **preuzeti na sebe rate kredita privrednih subjekata u Kantonu** bez izuzetaka u periodu mart-maj 2020. godine + 90 dana od dana prestanka proglašenja stanja prirodne nesreće odnosno vanrednog stanja, kao dio javnog duga, kako radnika tako i preduzetnika.
- **preuzeti puni trošak kamata za sve poslovne subjekte i preduzetnike**, pogođene krizom ako podignu kredit za pokretanja biznisa nakon epidemiološke krize (primjer: ako neki frizer ili drugi preduzetnik, koji sada ne može da radi, po okončanju krize podigne kredit u banci da bi ponovo pokrenuo rad ili izmirio obaveze na ime plata i ostalog, Grad će mu platiti svu kamatu na taj kredit).

4. KOMUNALNE TAKSE - Osloboditi sve firme, bez izuzetaka, **plaćanja svih komunalnih taksi i parafiskalnih nameta za koje je nadležan Kanton.**

5. NAKNADE - Osloboditi sve firme naknada za ljetnje bašte i najam javnih površina, uključujući takse za reklame na vanjskim sredstvima oglašavanja u tokom vanrednog stanja/prirodne nesreće + dodatnih 90 dana od dana prekida stanja prirodne nesreće/vanrednog stanja

6. NAJAM POSLOVNIH PROSTORA –

- **Sva pravna lica osloboditi plaćanja najma prostora** u vlasništvu Kantona tokom vanrednog stanja/prirodne nesreće + dodatnih 90 dana od dana prekida stanja prirodne nesreće/vanrednog stanja.
- **Privatnim zakupodavcima preporučiti odricanje** zakupnina poslovnim sektorima ili umanjeње od minimalno 50% u periodu mart-maj 2020. godine + 90 dana od dana prestanka proglašenja stanja prirodne nesreće odnosno vanrednog stanja.

7. ROKOVI PLAĆANJA - Izvršiti plaćanja prema firmama sa kojim Kanton ima potpisane ugovore i to na način da u cjelosti odmah plate već realizovane isporuke bez birokratskih odugovlačenja, da se poslovi koji nisu do kraja završeni plate po privremenoj situaciji u skladu sa stepenom izvršenja ugovora.

8. PLATE - Subvencionirati minimalno 50% neto plata obrtima, malim biznisima i ostalim pravnim licima kojima je u potpunosti zabranjen rad u periodu vanrednog stanja/prirodne nesreće.

9. MINIMALNI PRIHODI - Osigurati minimalne prihode svim fizičkim licima koji su prihode ostvarivali po osnovu ugovora o djelu u BiH ili inostranstvu, a koji su sve prihode prijavljivali i plaćali zakonom propisane poreze do 29.02.2020. godine.

10. POLJOPRIVREDA - Analizirati i identificirati sve poljoprivredne površine na području Kantona koje se mogu ustupiti bez naknade zainteresovanim poljoprivrednicima i firmama, napraviti za njih plan sjetve kultura koje najbolje uspijevaju na tom prostoru, bezbjediti sjeme, đubrivo, dohranu i osigurati otkup svih viškova.

Nadamo se da ćete shvatiti ozbiljnost situacije u kojoj se BiH nalazi te značaj očuvanja bh. privrede i radnih mjesta koja su teškom mukom stvarana decenijama.

Listu obrta i malih biznisa koje podržavaju ovu akciju možete pronaći u prilogu.